

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

29 מאי 2019

תמ"ש 33571-04-17 ה' ואח' נ' ה'

פליקס גורודצקי
התובעים*

1. י.ה.
2. ט.ק.
3. י.ל.
4. ד.ש.
5. ח.ד.
6. ז.ה.
7. ב.ה.
8. י.ה.

באמצעות ב"כ עוה"ד מיכאל דרעי

נגד

א.ה.

הנתבעת

באמצעות ב"כ עוה"ד אירית רייכמן, עו"ד מיכל רייכמן-
ליטוין ועו"ד מרב רייכמן-שקד

חקיקה שאוזכרה:

[חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973: סע' 1, 2, 3, 7](#)

מיני-רציו:

* לא נמצא כי גילויי חשבונות הבנק הנפרדים של האישה מהווים עילה לביטול פס"ד חלוט – לפיו חל על הצדדים שיתוף בנכסים – מחמת מרמה.

* בתי-משפט – פסק-דין – ביטול

* בתי-משפט – פסק-דין – שהושג עקב מירמה

* בתי-משפט – פסק-דין – סופיותו

תובענה לביטול פסק דין מחמת תרמית וכן תובענה נזיקית בגין הנזקים שנגרמו לתובעים בעקבות התרמית שבגינה ניתן פסק הדין. רקע: התובע 1 והנתבעת (להלן בהתאמה: "האיש", "האישה" וביחד "הצדדים") היו נשואים משנת 2010-1976. ב-2011, חודשים ספורים עובר לפתיחת ההליכים המשפטיים

בין הצדדים, העביר האיש, ללא תמורה, על שם אימם ז"ל של התובעים 8-2 (להלן: המנוחה) דירה שהייתה רשומה על שמו משנת 1975 ואשר שימשה לצדדים כדירת מגורים משותפת. בפס"ד מ-2014, נקבע בין היתר, כי רישום הזכויות בדירה על שם המנוחה, אינו משקף את הבעלות האמתית בה והדירה שייכת לאיש. כן נקבע כי הוכחה כוונת שיתוף ספציפית בדירה ולכן האישה זכאית למחצית מהזכויות בה. עוד נקבע כי האיש לא הוכיח את טענתו כי התנהל בין הצדדים משטר של הפרדה רכושית, ולפיכך יחול על הצדדים הסדר איזון משאבים (להלן: "פסק הדין"). ב-2015, במסגרת הגל השני של ההליכים המשפטיים, עתרה האישה לפירוק שיתוף בדירה והאיש עתר בתביעה למתן חשבונות, לאחר שגילה במהלך משא ומתן לקראת הסכם גירושין כולל, כי האישה ניהלה במהלך חיי הנישואין שני חשבונות בנק "סודיים" (להלן: "חשבונות הבנק"). בהמשך לכך ניתן, בהסכמת הצדדים, פסק דין לפירוק השיתוף. ב-2017 הוגשו ההליכים שבכותרת. לטענת התובעים, פסק הדין ניתן מחמת תרמית, כאשר האישה החזיקה וניהלה במשך שנים את חשבונות הבנק הרשומים על שמה, אותם הסתירה מהאיש ולא גילתה לביהמ"ש. לטענתם, קיום חשבונות הבנק מתיישבת עם טענת האיש בדבר הפרדה רכושית מוחלטת בין הצדדים. לטענתם על בסיס התרמית, נגרם להם נזק של כ-1.5 מיליון ₪. הצדדים הגיעו להסכמה דיונית, כי ככל שביהמ"ש יגיע למסקנה כי אין בקיומם של חשבונות הבנק ובפעולות שהתבצעו בחשבונות בנק אלה כדי להצביע על קיומה של הפרדה רכושית, ההחלטה זו תהווה פסק דין ותסיים הליך זה.

ביהמ"ש לענייני משפחה דחה את שתי התובענות מהטעמים הבאים:

עתירה לביטול פסק דין חלוט היא, הלכה למעשה, עתירה לעריכת משפט חוזר. הפסיקה הכירה באפשרות של "משפט חוזר" בתחום האזרחי אך ורק במקרים חריגים וקיצוניים של תרמית או גילוי ראיות חדשות, שלא ניתן היה להשיגן בשקידה ראויה לפני מתן פסק הדין הסופי, ושיש בהן כדי לשנות מיסודו את תוצאות פסק הדין. בענייננו – לא נמצא כי גילוי חשבונות הבנק מהווים עילה לביטול פסק הדין מחמת מרמה.

הקביעה בפסה"ד לפיה בהיעדר הסכם ממון חל על הצדדים שיתוף בנכסים, ניתנה על רקע טענת האיש כי הפרדת חשבונות הבנק מלמדת על משטר של הפרדה רכושית. בתוך כך נקבע בפסק הדין כי: "עובדה כי בני הזוג מחליטים להפריד חשבונות בנק איננה מעידה בהכרח על הפרדה רכושית לגבי רכוש שהתקבל במהלך חיי הנישואין של בני הזוג ובמסגרת המאמץ המשותף והניהול התקין של חייהם. מסקנה אחרת שמה את הוראות חוק יחסי ממון פלסטר ומייתרת את הצורך בהסכמי ממון להפרדה רכושית." קביעה זו מתיישבת עם פסיקת ביהמ"ש העליון לפיה אין בקיומם של חשבונות נפרדים, מעבר לחשבון המשותף לצדדים, משום נסיבה מכריעה, אשר יש בה כדי לסתור את חזקת השיתוף; לפיכך, העובדה שלכל אחד המצדדים היה גם חשבון נפרד, אינה סותרת את קיום השיתוף בין בני זוג.

משהוכרע בפסה"ד כי לא שרר משטר של הפרדה רכושית ואף להיפך, כי התקיים שיתוף רכושי חרף קיומם של חשבונות בנק נפרדים, ועת נקבע כי ביהמ"ש אינו מקבל את ניסיון להציג את ניהול חשבונות הבנק כהחלטה מושכלת ומשותפת ליצור הפרדה רכושית מוחלטת, ביהמ"ש אינו סבור כי מסקנות פסה"ד וקביעותיו היו משתנות כתוצאה מגילוי חשבונות הבנק.

זאת ועוד, במסגרת פסה"ד ביהמ"ש לא פירט כל נכס ונכס אלא קבע כי כל צד זכאי למחצית שווי כלל הנכסים שנצברו במהלך תקופת השיתוף. הווה אומר כי לו קיומם של חשבונות הבנק היה ידוע בעת מתן פסק הדין, סביר כי דינם היה כדין כלל נכסי בני הזוג, משמע איזון שוויוני גם בחשבונות אלה.

מסקנת פסה"ד לא נשענת רק על ניהול שוטף של משק הבית בלבד, אלא משיפוץ והרחבת הדירה לפחות 4 פעמים. לאור כל אלה, לא ניתן לקבוע כי קיומם של חשבונות הבנק, יש בהם כדי לאיין שיתוף כלכלי ששרר בין הצדדים על פני תקופה של 34 שנים.

חשבונות הבנק של האישה, הם בבחינת הברחת נכסים. לפיכך, גילוי חשבונות הבנק במהלך בירור התביעה הרכושית, היה משמש בסיס להרחבת בסיס האיזון בהתאם לסעיף 7 לחוק יחסי ממוץ ואין בו כדי לשמש עילה לביטול פסק דין מטעמי תרמית.

זאת ועוד, האיש לא הוכיח כי לא ניתן היה לגלות את חשבונות הבנק במסגרת הגל הראשון של ההתדיינות.

לפיכך, ולאור ההסכמה הדיונית, דין התביעות להדחות. התובעים יישאו בהוצאות האישה בסך של 20,000 ₪.

פסק דין

לפני שתי תובענות כדלהלן:

תמ"ש 33498-04-17 – תובענה לביטול פסק דין מחמת תרמית שהוגשה על ידי מר י.ה. (להלן: "האיש") ו-7 אח' (להלן וביחד: "התובעים") כנגד הגב' א.ה. (להלן: "האישה").

תמ"ש 33571-04-17 – תובענה נזיקית על סך של 1,539,663 ₪ שהגישו התובעים כנגד האישה בגין הנזקים שנגרמו להם בעקבות תרמית שבגינה ניתן פסק הדין (להלן: "התביעה הנזיקית").

שתי התובענות, הן הגל השלישי של ההליכים המשפטיים בין הצדדים.

הואיל והמסכת העובדתית והראייתית בשני ההליכים זהה, שני ההליכים יידונו ויוכרעו במשותף.

הצגת הצדדים

1. האיש והאישה (להלן: "הצדדים") נישאו ז"ל כדמו"י בחודש יולי שנת 1976 וחיי הנישואין נמשכו 34 שנים.

2. התובעים הם ילדי המנוחה הגב' ר.ה. ז"ל (להלן: "המנוחה") ויורשיה על פי דין.

רקע עובדתי רלוונטי לשני ההליכים

3. למן מועד הנישואין ועד היפרדותם התגוררו הצדדים בדירה ברח' ++++++ ב+++++, הידועה בלשכת רישום המקרקעין כגוש +++++ חלקה ++ תת חלקה + (ולחלן: "הדירה"), אשר נרכשה ביום 3.12.75, עובר לנישואי הצדדים, ונרשמה על שם האיש.

4. ביום 12.12.11 העביר האיש את זכויותיו בדירה, ללא תמורה, למנוחה.
5. בעקבות חיכוכים שנתגלעו בין הצדדים, עתרה האישה, במסגרת הגל הראשון של ההליכים המשפטיים, לסעד הצהרתי במסגרת [תמ"ש 30831-03-12](#) לזכויות בדירה (להלן: "התביעה הרכושית"). התביעה הרכושית הוגש נגד האיש והמנוחה.
6. ביום 27.9.14 ניתן פסק דינה של כבוד השופטת אורית בן דור ליבל, הקובע, בין היתר, כי רישום הזכויות בדירה על שם המנוחה, אינו משקף את הבעלות האמתית בה והדירה שייכת לאיש. כן נקבע כי הוכחה כוונת שיתוף ספציפית בדירה ולכן האישה זכאית למחצית מהזכויות בה. עוד נקבע כי האיש לא הוכיח את טענתו כי התנהל בין הצדדים משטר של הפרדה רכושית, ולפיכך יחול על הצדדים הסדר איזון משאבים (להלן: "פסק הדין").
7. שני הצדדים ערערו על פסק הדין וביום 16.3.15 הוסכם כי שני הערעורים יידחו בלא צו להוצאות.
8. ביום 10.8.15, במסגרת הגל השני של ההליכים המשפטיים, עתרה האישה [בתמ"ש 19766-08-10](#) לפירוק שיתוף בדירה (להלן: "התביעה לפירוק שיתוף") וביום 17.9.15 עתר האיש בתביעה למתן חשבונות [בתמ"ש 29993-09-15](#) (להלן: "התביעה למתן חשבונות"), לאחר שגילה במהלך משא ומתן לקראת הסכם גירושין כולל, כי האישה ניהלה במהלך חיי הנישואין שני חשבונות בנק "סודיים", האחד בבנק ++++ והשני בבנק ++++ (להלן: "חשבונות הבנק").
9. ביום 26.10.15 ניתן, בהסכמת הצדדים, פסק דין לפירוק השיתוף.
10. ביום 23.4.17 הוגשו על ידי התובעים שני הליכים משפטיים – הם ההליכים שלפני.
11. ביום 4.9.17 הגישה האישה בקשה לסילוק התובענות על הסף, וביום 13.3.18 ניתנה החלטה הדוחה את הבקשה (להלן: "ההחלטה"), אשר עיקריה כדלהלן:
- "מעיון בטענות הצדדים ובדיון שהתקיים בפני כבוד השופטת אורית בן דור ליבל עולה כי אין מחלוקת כי המשיבה הסתירה קיומם של החשבונות הנפרדים שהיו רשומים על שמה בלבד. עוד עולה כי היא אינה זוכרת לשם איזו מטרה נפתחו החשבונות. כך גם עולה כי החשבון בבנק ++++ היה פתוח 4 שנים במקביל לחשבון המשותף של הצדדים בבנק ++++. סבורני כי די בכך על מנת לדחות את הבקשה".
12. כן נקבע בהחלטה כי יש צורך, לדון תחילה, בבחינת השאלה האם יש בחשבונות שהתגלו כדי לשנות את הקביעה בפסק הדין באשר לקיומה של הפרדה הרכושית.

עיקר טענות התובעים

13. פסק הדין ניתן מחמת תרמית, כאשר האישה החזיקה וניהלה במשך שנים את חשבונות הבנק הרשומים על שמה, אותם הסתירה מהאיש ולא גילתה לבית המשפט.
14. לפיכך, פסק הדין ניתן מרמה, והאיש זכה בפועל בשמינית ממחצית ערך הדירה, זאת משום שנאלץ לפצות את יתר התובעים.
15. האישה עשתה ככל שלא ידה כדי למנוע את גילויי האמת ביחס לחשבונות הבנק וטענה טענת שווא כי גורמים זרים השתלטו על אחד החשבונות וביצעו בו פעולות של משיכות והפקדות כספים.
16. לא זו בלבד שלא הוכחה כל השתלטות זרה על מי מהחשבונות הבנק אלא שבפועל, לאחר קבלת תדפיסי חשבונות אלו, עולה כי האישה העבירה כספים מחשבונו המשותף של הצדדים אל החשבונות הבנק.
17. דבר קיומם של החשבונות הבנק נודע לאיש באופן מקרי, כאשר במסגרת משא ומתן לקראת הסכם גירושין כולל, סירבה האישה להצהיר כי אין ולא היו ברשות מי מהצדדים, רכוש או נכסים נוספים מתקופת הנישואין, וככול שיתגלה רכוש נוסף הוא יתחלק בין הצדדים בחלקים שווים. התנהלות זו של האישה עוררה את חשדו של האיש ולאחר שעימת אותה עם המידע, היא הודתה כי היו בבעלותה חשבונות הבנק שלא דווחו.
18. קיום חשבונות הבנק מתיישבת עם טענת האיש בדבר הפרדה רכושית מוחלטת בין הצדדים.
19. הסתרת חשבונות הבנק ומשיכות הכספים מחשבון הבנק המשותף הובילו להכרעה שיפוטית בדבר שיתוף כלכלי בין הצדדים.
20. האישה התעשרה שלא כדין בסך של 1,550,000 ₪, כמפורט כדלהלן:
- א. על בסיס התרמית, קיבלה האישה סך של 1,050,000 ₪ בגין מחצית כספי מכר הדירה.
- ב. מכוח חוות דעת של רואה חשבון הועברו לאישה כספים שהיו בבעלותו של האיש בסך של 489,663.65 ₪ במסגרת איזון המשאבים.
- ג. סך של כ-3,618 ₪ לחודש לאיזון זכויות פנסיוניות עד לחודש דצמבר 2016 בעקבות איזון זכויות פנסיוניות.

21. המצב העובדתי שנוצר בעקבות התרמית הוא כי הדירה נמכרה, תמורתה חולקה בין הצדדים בחלקים שווים וחשבונות הבנק והזכויות כבר אוזנו ברובם. לפיכך, ביטול פסק הדין מחייב כי האישה תפצה את התובעים בפיצוי כספי כפועל יוצא של ביטול פסק הדין.
22. לאורך כל ההליכים המשפטיים שהתקיימו בין הצדדים, לא הייתה מחלוקת על העובדות כדלהלן: לאורך כל שנות הנישואין לא נרשם על שם הצדדים רכוש משותף, למעט חשבון הבנק המשותף, אשר נסגר שנים רבות לפני הגשת התביעה.
23. התביעה הרכושית התמקדה בשתי חזיתות מרכזיות: סוגיית המשטר הרכושי שניהלו הצדדים בתקופת נישואיהם וסוגיית הבעלות בדירה. בית המשפט הגיע למסקנה כי לא התנהל בין הצדדים משטר של הפרדה רכושית ודחה את טענת הבעלות של המנוחה בדירה. מסקנות אלו מתבססות על מצג השווא שהציגה האישה לפיה הצדדים ניהלו חיי שיתוף מלאים.
24. האישה לא הציגה גרסה עקבית המסבירה את הצורך שלה בשלושה חשבונות בנק, והציגה חמש גרסאות סותרות.
25. קיימות הצלבות ברורות בין העברות כספים מחשבון הבנק המשותף של הצדדים לחשבונות הבנק.
26. האיש נותר חסר קורת גג וחסר אפשרות לרכישת דירה, בשל הצורך לפצות התובעים 2-8 בסך של 137,000 ₪ כל אחד.
27. כיום, שוכר האיש את בית אמו ומשלם לתובעים 2-8 דמי שכירות בסך של 3,000 ₪ בחודש.
28. התקיימו כל יסודות עוולת התרמית: א. האישה הציגה מצג שווא של שיתוף כלכלי בשעה שפעלה במשך שנים תוך הפרדה כלכלית מוחלטת וברורה; ב. האישה הייתה מודעת להיותם של המצגים כוזבים; ג. האישה ממשיכה לפעול מתוך כוונה להטעות את בית המשפט; ד. התובעים ובית המשפט הסתמכו על מצגי השווא של האישה; ה. יסוד הנזק מתקיים במלואו לאור התוצאה הקשה אליה הביא פסק הדין.
29. לאור כל האמור עותר האיש, בין היתר, לסעדים כדלהלן:

בתביעה לביטול פסק דין –

- א. להצהיר על ביטול פסק הדין ושליטת זכאותה של האישה לקבל מחצית מהזכויות שהוענקו לה מכוחו.

ב. להצהיר כי האישה לא הייתה זכאית לאיזונים כלכליים בינה לבין האיש, וכי עליה להשיב את כל הערכים הכלכליים העודפים שנתקבלו מכוח פסק הדין וחוות דעת של רואה החשבון בסך של 489,663.65 ₪.

ג. לבטל את המועד הקובע לעריכת התחשבוניות שנקבע בפסק הדין.

ד. בשל חוסר היכולת העובדתית להשיב את המצב לקדמותו, לדון בד בבד עם תביעה זו ובמשולב לה בתביעה הנזיקית.

בתביעה הנזיקית –

א. לחייב את האישה לשלם לכל תובע סך של 131,250 ₪ דהיינו סך כולל של 1,050,000 ₪.

ב. לחילופין, לחייב את האישה לשלם לאיש פיצוי בסך של 1,050,000 ₪ כמפורט בכתב התביעה, אם וככל שהקביעה לפיה הדירה בבעלות האיש ולא בבעלות המנוחה תעמוד על כנה, מכוח העובדה כי האישה לא הייתה זכאית למחצית מהזכויות בדירה.

ג. בנוסף, לחייב את האישה לשלם לאיש סך של 489,663 ₪ בגין כל הערכים הכלכליים העודפים שנתקבלו לידיה.

עיקר טענות האישה

30. יש לדחות את עתירת האיש על הסף מטעמים של השתק עילה.
31. האיש עותר לקיום של משפט חוזר בשאלת הבעלות בדירה, כאשר ההלכה המשפטית קובעת שמשפט חוזר יתקיים במקרים חריגים.
32. עתירת האיש לא מקיימת את התנאים הקבועים בפסיקה לביטול פסק דין מחמת מרמה.
33. כל טענות האיש לביטול פסק הדין מתבססות על שני חשבונות בנק, כאשר החשבון בבנק +++ נסגר בשנת 1994 והחשבון בבנק +++ נסגר בשנת 2004.
34. בין הצדדים לא התקיימה הפרדה רכושית, אך לאור מחלוקות בנושאים כלכליים, הוחלט על הפרדת חשבונות הבנק.
35. פסיקת בית המשפט קובעת כי אין בהיעדרו של חשבון בנק משותף כדי להוות נסיבה מכריעה שיש בה כדי לסתור את חזקת השיתוף.

36. האיש החזיק בצווים רחבים ביותר המאפשרים לו לקבל כל מידע בענייניה הכלכליים והרכושיים של האישה וכל שמצא היה חשבון בנק שנסגר לפני 23 שנה.
37. האיש אף הודה כי ידע על קיומו של חשבון הבנק של האישה בבנק +++++.
38. הצדדים חתמו מיוזמתם ובהסכמתם המלאה על צו הדדי גורף לגילוי מסמכים, במסגרתו יכול היה כל צד לפנות לכל מוסד בנקאי לשם קבלת מידע דרוש.
39. אין מקום, לאחר שניתן צו גילוי המסמכים, לאפשר לאיש לנהל דיון בחשבון בנק שנסגר בשנת 1994.
40. בפסק הדין נקבע באופן מפורש כי "אין מחלוקת כי משך שנים שיפצו הצדדים כיוור, שיש, חרסינה וכלים סניטרים... אין חולק כי מדובר בסה"כ בשיפוץ מסיבי, בתוספת בניה מהותית ובהשקעה כספית מהותית... בבחינת מכלול הראיות והעדויות שהובאו לפני אינני מקבלת את טענת הנתבע כי הוריו הם שממנו את השיפוצים וההרחבות שנעשו בדירה."
41. האישה קיבלה את הזכויות המגיעות לה מכוח החיים המשותפים של הצדדים במשך 34 שנים.

מתווה דיוני

42. בדיון מיום 4.6.18 ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים כי ככל שבית המשפט יגיע למסקנה כי אין בקיומם של חשבונות הבנק ובפעולות שהתבצעו בחשבונות בנק אלה כדי להצביע על קיומה של הפרדה רכושית, ההחלטה זו תהווה פסק דין ותסיים הליך זה.

טענות התובעים בסיכומים

43. בנוסף לאמור בכתב תביעתם, טוענים התובעים כי למרות שהאישה הכחישה בכתב הגנתה את טענות התובעים, היא לא חקרה את האיש ביחס לטענותיו, למעט, ארבע שאלות הקשורות לידיעתו בדבר חשבונות הבנק. הימנעות האישה מחקירת האיש מהווה את הסכמתה לכל האמור בכתב תביעתו וזניחת כל הטענות העובדתיות שהועלו על ידה.
44. בית המשפט כתב בהחלטתו מיום 13.3.18 בבקשה לדחיית התביעה על הסף, כי אין מחלוקת ביחס להסתרת החשבונות.
45. שילובם של כתב התביעה על נספחיו, פרוטוקולים וראיות נוספות, עם העובדה כי כל גרסאות האישה ביחס לחשבונות הבנק הופרכו, די בו כדי להוביל לקבלת טענת האיש בדבר הפרדה רכושית.

46. התקיימו כל התנאים לביטולו של פסק הדין: משקל הראיות החדשות – קיומם של חשבונות הבנק מלמדים על הפרדה רכושית; חיוניות הראיות – הקביעה בפסק הדין לפיה הצדדים חיו בשיתוף כלכלי, אינה יכולה לעמוד לאור הראיות שנתגלו; מדובר בראיות חדשות שנתגלו על ידי חוקר פרטי, שלא ניתן היה לאתרם בשקידה סבירה.
47. על רקע הממצאים העובדתיים שנתגלו בהליך, נותרת ההכרעה בשאלה משפטית אחת בלבד והיא, האם העובדות שנפרסו בהליך זה, היו עומדות בפני בית המשפט עת ניתן פסק הדין, ההכרעה הייתה זהה. התשובה לשאלה זו הינה שלילית.
48. דחיית התביעה תייצר הלכה משפטית מסוכנת לפיה ניתן להוליך שולל את בן הזוג במהלך שנים רבות, לנהל חיים כלכליים כפולים ונסתרים ועדיין ליהנות מפירות השיתוף.
49. העובדה כי האישה ניהלה חשבונות הבנק, ללא ידיעת האיש, מלמדת כי היא ראתה את עצמה כנפרד באופן מוחלט מהאיש.

עיקר טענות האישה בסיכומים

50. בנוסף על האמור בכתב הגנתה טוענת האישה כי עצם קיומו של חשבון בנק נפרד הרשום על שמה, אינו יכול לבסס תשתית ראייתית לטענת מרמה.
51. האישה הציג בפני בית המשפט פירוט חשבון בבנק +++ ואין בידי התובע כל הוכחה כי האישה היא זו שמשכה את הכספים מחשבון הבנק המשותף או שמיכות הכספים לא נעשו בהסכמתו.
52. חשבונם המשותף של הצדדים נסגר בחודש נובמבר 99 והם ניהלו משק בית משותף באמצעות חשבונות נפרדים, כך שעיקר טענות האישה מתמצות בתקופה של 4 שנים מתוך תקופת חיים משותפת של 34 שנים.
53. התביעות לא מתבססות על אירוע שהתרחש לאחר מתן פסק הדין או על ראיות חדשות שלא ניתן היה לאתרן בשקידה סבירה.
54. התובענות דנו, אינן אלא ניסיון של האיש לערוך מקצה שיפורים לתביעה רכושית שהוכרעה.
55. פסק הדין קבע בית המשפט באופן מפורש כי הדירה שייכת לצדדים בחלקים שווים, והאיש מחק ערעורו שהגיש על הכרעה זו.

56. האישה לא הייתה מודעת לקיומם של חשבונות הבנק ++, והחשבון בבנק +++ היה קיים במשך שנתיים מתוך 34 שנות חיים משותפים.

דיון והכרעה

57. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בראיות, בפרוטוקולי הדיון ובסיכומים, הגעתי למסקנה כי דין שתי התובענות להידחות כפי שיבואר להלן.

58. עתירה לביטול פסק דין חלוט היא, הלכה למעשה, עתירה לעריכת משפט חוזר.

59. הפסיקה הכירה באפשרות של "משפט חוזר" בתחום האזרחי אך ורק במקרים חריגים וקיצוניים של תרמית או גילוי ראיות חדשות, שלא ניתן היה להשיגן בשקידה ראויה לפני מתן פסק הדין הסופי, ושיש בהן כדי לשנות מיסודו את תוצאות פסק הדין ראוי: [ע"א 4682/92 עזבון המנוח סלים עזרא שעה נ' בית טלטש, פ"ד נז\(3\) 371, 366](#).

60. סמכותו של בית המשפט לבטל פסק דין חלוט עומדת בסתירה לעקרון סופיות הדיון ומשכך תופעל במקרים חריגים, נדירים ובמשורה ראוי: [ע"א 3826/12 מיידאן נ' טורונצ'יק מיום 26.11.13 \(פורסם בנבו\)](#).

61. יחד עם זאת, עקרון סופיות הדיון, אינו בגדר עקרון מוחלט. לכן, גם כלל מעשה בית דין, הנשען כאמור על עיקרון הסופיות, אינו כלל מוחלט, החל בכל הנסיבות ראוי: [ע"א 5610/93 זלסקי נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה, פ"ד נא\(1\), 68, 99-97 \(1997\)](#).

62. כך נפסק שלבית המשפט סמכות טבועה לבטל פסק דין חלוט בנסיבות בהן שיקולי צדק עדיפים על פני שיקולים של מעשה בית-דין. אפשרות זו הוכרה רק במקרים חריגים וקיצוניים במיוחד ראוי: [ע"א 10564/05 גת נ' מאיר חיים מתיתיהו, \[פורסם בנבו\] בפסקה 8 \(19.9.2007\) \(פורסם בנבו\)](#).

63. בענייננו – לא מצאתי כי גילוי חשבונות הבנק מהווים עילה לביטול פסק הדין מחמת מרמה.

64. **בסעיף 14 לסיכומים** היטיב האיש לתחום את גדר המחלוקת כדלהלן:

"על רקע הממצאים העובדתיים, המובהקים שנתגלו בתיק זה, נותרת ההכרעה בשאלה משפטית אחת בלבד: בהנחה שהעובדות שנפרשו בפני בית משפט נכבד זה, והוסתרו על ידי הנתבעת, היו עומדות בפניו בשעה שניתן פסק הדין בתמ"ש 30831-03-12, האם בית המשפט הנכבד היה מגיע למסקנה לפיה הצדדים חיו בחיי שיתוף מלאים עד ליום 1.5.10 כקבוע בסעיף 21 לפסק הדין נושא תביעת ביטול זו?"

65. התשובה לשאלה זו היא שלילית.

66. **בסעיף 12 לפסק הדין** קבעה כבוד השופטת אורית בן דור ליבל במפורש כי :

"המנגנון הקבוע בחוק יחסי ממון הינו בעיקרו מנגנון דיספוזיטיבי, ועל פיו בני הזוג חופשיים להסדיר את יחסי הממון ביניהם כרצונם. הם רשאים להתנות עליו ולעצב מראש הסדר אחר כראות עיניהם על ידי עריכת הסכם ממון בכתב ובכפוף לאישורו בדרך הקבועה בחוק (סעיפים 2-1 לחוק). כאשר הצדדים לא עורכים הסכם ממון, או כאשר נכרת הסכם ממון אך הוא שותק בנוגע לסוגיות שמוסדרות בחוק, יחול המנגנון הקבוע בחוק (סעיף 3 לחוק).

במקרה דנא אין חולק כי הסכם ממון לא נערך על ידי הצדדים ומשכך יחול על בני הזוג הסדר איזון משאבים המפורט בחוק, כאילו הסכימו לו (סעיף 3 לחוק), "שכן לשונו של החוק ברורה וכך גם תכליתו: בעומדנו בנקודת הסיום של הנישואין, עלינו לנקוט, ככלל, במנגנון חלוקה שוויונית של כלל נכסי בני הזוג – למעט אותם נכסים שהוחרגו מהחלוקה מכוח החוק או מכוח הסכמת הצדדים – כאשר מטרתנו להביא לאיזון כלכלי בין בני הזוג ולצמצם את חוסר השוויון הגלום ביחסי הממון ביניהם אשר סיבותיו הינו, לרוב, חיצוניות" (בע"מ [1398/11 אלמונית נ' אלמוני](#) [פורסם בנבו] (26/12/12), פסקה 13 לפסה"ד של כב' השופט דנציגר (ההדגשה במקור)).

הנתבע לא הוכיח את טענתו כי הצדדים נקטו משך חייהם המשותפים בהפרדה רכושית כמעט מוחלטת (כפי שיפורט בהרחבה להלן), וטענה זו ממילא אינה ממן הענין, מאחר שהסדר איזון המשאבים איננו דורש שיתוף בנכסים לצורך החלתו. יפים בהקשר זה דבריו של המלומד המנוח פרופ' אריאל רוזן צבי ז"ל בספרו "יחסי ממון בין בני זוג":

"... גם העובדה שבני זוג מסוכסכים אינה רלבנטית כל עוד ממשיך כל אחד מהם לקיים בד בבד את חובותיו ולתרום למאמץ המשותף של חיי הנישואין. המחוקק ביקש להשתחרר מהעמדת תנאים מוקדמים לזכות האיזון או מהתלייתה בנסיבות מיוחדות. רק מקרים יוצאי דופן יש בהם כדי לאפשר סטייה מההסדר האחיד הקבוע בחוק."

67. קביעה זו של כבוד השופטת בן דור ליבל, בפסק הדין, אומצה בפסקי דין אחרים ראו למשל: **בתמ"ש 39538-02-13 מיום 29.01.16 (פורסם בנבו)** ונקבע כי, ככלל, אין מקום לעלות טענה בדבר הפרדה רכושית, בהיעדרו של הסכם ממון.

68. יצוין, יובהר ויודגש כי קביעתה זו של כבוד השופטת בן דור ליבל לפיה בהיעדר הסכם ממון חל על הצדדים שיתוף בנכסים, ניתנה על רקע טענת האיש כי הפרדת חשבונות הבנק מלמדת על משטר של הפרדה רכושית **ראו: סעיף 18 לפסק הדין**.

69. בתוך כך נקבע **בסעיף 19 לפסק הדין** כי:

”עובדה כי בני הזוג מחליטים להפריד חשבונות בנק איננה מעידה בהכרח על הפרדה רכושית לגבי רכוש שהתקבל במהלך חיי הנישואין של בני הזוג ובמסגרת המאמץ המשותף והניהול התקין של חייהם. מסקנה אחרת שמה את הוראות [חוק יחסי ממון](#) פלסטר ומייטרת את הצורך בהסכמי ממון להפרדה רכושית.”

70. קביעה זו של כבוד השופטת בן דור מתיישבת עם פסיקת בית המשפט העליון לפיה באשר לקיומם של חשבונות נפרדים, מעבר לחשבון המשותף לצדדים, פסיקת בתי-המשפט לא מצאה כי יש בכך משום נסיבה מכריעה, אשר יש בה כדי לסתור את חזקת השיתוף **ראו: רע"א 9755/04 סיגל ביטון נ' קצין התגמולים – משרד הבטחון מיום 31.08.08 (פורסם בנבו)**.

71. לפיכך, העובדה שלכל אחד המצדדים היה גם חשבון נפרד, אינה סותרת את קיום השיתוף בין בני זוג.

72. **בפרשת אורון** קבע השופט בך בעניינם של בני-זוג אשר לכל אחד מהם חשבונות משלו כי:

”... הגם שחשבונות הבנק נשמרו בנפרד, הנה הכספים שהוצאו מן החשבונות הללו שימשו לצורכיהם המשותפים של בני הזוג וילדיהם, כגון תשלומי חשבונות והוצאות הבית. עינינו הרואות, כי על-אף הפרדת חשבונות הבנק קיימו בני הזוג, במידה מסוימת, אף ביחס לכספים שברשותם וככל שהדבר נוגע להוצאות המשפחתיות, כעין קופה רעיונית משותפת” **ראו: רע"א 964/92 אורון נ' אורון (3) 758, 765**.

73. על כן, משעה שכבוד השופטת בן דור ליבל, הכריעה כי לא שרר משטר של הפרדה רכושית ואף להיפך, כי התקיים שיתוף רכושי חרף קיומם של חשבונות בנק נפרדים, עת קבעה כי איננה מקבלת את ניסיון להציג את ניהול חשבונות הבנק כהחלטה מושכלת ומשותפת ליצור הפרדה רכושית מוחלטת **ראו: סעיפים 65 + 67 לפסק הדין** – אין בגילוי חשבונות הבנק כדי לשנות את מסקנותיה ואת קביעתה.

74. אינני סבור כי מסקנתה של כבוד השופטת בן דור ליבל הייתה משתנה כתוצאה מגילוי חשבונות הבנק נוכח קביעתה **בסעיף 18 לפסק הדין** כי:

”גם לאחר הפרדת חשבונות הבנק בשנת 2000 המשיכו הצדדים לנהל קופה רעיונית משותפת, ממנה נשאו בכלל הוצאות הבית והמשפחה.”

75. מעבר לכך, בסעיף 22 לפסק הדין קבעה כבוד השופטת בן דור ליבל כי:
- "לאור האמור, הנני קובעת כי כל צד זכאי למחצית שווי הזכויות הסוציאליות, כספים בקופות גמל, בקרנות השתלמות וכספי פנסיה, שנצברו כתוצאה מעבודתו של משנהו במהלך התקופה מיום נישואיהם או מועד תחילת עבודתו וצבירת הזכויות לפי המאוחר, ועד ליום למועד הקובע (1.5.10) בהגיע מועד מימושן. כמו כן, הנני קובעת כי כל אחד מהצדדים זכאי למחצית מן הכספים שנצברו על ידי הצד השני בתקופה שמיום נישואיהם ועד למועד הקובע בחשכונות בבנקים, בחברות ביטוח ובכל גוף פיננסי אחר, וזאת, במועד פירעונם."
76. עיינו הראות כי כבוד השופטת בן דור ליבל לא פירטה כל נכס ונכס אלא קבעה כי כל צד זכאי למחצית השווי כלל הנכסים שנצברו במהלך תקופת השיתוף. הווה אומר כי לו קיומם של חשבונות הבנק היה ידוע בעת מתן פסק הדין, סביר כי דינם היה כדין כלל נכסי בני הזוג, משמע איזון שוויוני גם בחשבונות אלה.
77. בנוסף, כבוד השופטת בן דור ליבל מצאה, כי חיי הנישואים של צדדים היו נישואים הרמוניים "סבירים" **ראו: סעיף 62 לפסק הדין**, התאפיינו באווירת שיתוף **ראו: סעיף 63 לפסק הדין**, כאשר משנת 1976 ועד לשנת 2010 כל צד תרם את תרומתו לקיום התא המשפחתי ממשלח ידו וכאשר התא המשפחתי נוהל מחשבונות הנפרדים **ראו: סעיף 67 לפסק הדין**.
78. מסקנת כבוד השופטת בן דור ליבל לא נשענת רק על ניהול שוטף של משק הבית בלבד, אלא משיפוץ והרחבת הדירה לפחות 4 פעמים, כאשר עובר לכניסת הצדדים לדירה, הם החליפו כוור, שיש, חרסינה וכלים סניטרים וביצעו שיפוצים משמעותיים נוספים בין השנים 1979, 1987 ו-1992 עם הרחבת המשפחה. האיש אף הודה כי שיפוץ שנערך בשנת 1998 היה בשיפוץ מאסיבי בתוספת בניה מהותית ובהשקעה כספית ניכרת **ראו: סעיפים 69 ו-71 לפסק הדין**.
79. לאור כל אלה, לא ניתן לקבוע כי קיומם של חשבונות הבנק, יש בהם כדי לאיין שיתוף כלכלי ששרר בין הצדדים על פני תקופה של 34 שנים.
80. חשבונות הבנק של האישה, הם בבחינת הברחת נכסים. לשם כך, קיים המנגנון הקבוע **בס' 7 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג – 1973** הקובע:
- "נכס שבן זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן זוגו לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה – למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין – רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג".

81. לפיכך, גילוי חשבונות הבנק במהלך בירור התביעה הרכושית, היה משמש בסיס להרחבת בסיס האיזון בהתאם לסעיף 7 לחוק יחסי ממון ואין בו כדי לשמש עילה לביטול פסק דין מטעמי תרמית.
82. זאת ועוד - בע"א 6019/07 משה טורג'מן נ' אחים עופר (ניהול) בע"מ, (פורסם בנבו, 08.12.08) [פורסם בנבו] נקבעו התנאים לביסוסה של עילה לביטול פסק דין בשל טענת מרמה, כאשר אחד מהם הוא הצורך להוכיח, כי טענת המרמה מתבססת על אירוע שהתרחש לאחר פסק הדין, או על ראיות חדשות שהתגלו לאחר מתן פסק הדין ולא ניתן היה להשיגן במהלך ההתדיינות הראשונה אף בשקידה ראויה, או על ראייה החיצונית למשפט עצמו.
83. בנוסף, על פי ההלכה קיימת מניעות להעלות טענות שחובה היה להעלותן בהתדיינות קודמת בין הצדדים וחליפיהם ראו: ע"א 4087/04 גורה נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (פורסם במאגרים, [פורסם בנבו], 8.09.05). וכן ראו דבריו של כב' השופט א' מצא ב - ע"א 102/88 אבוניל נ' אבוניל, פ"ד מו(1) 741 (1992):
- "למערער היתה שעת כושר להשמיע את טענתו ולהביא ראיות להוכחתה. משנסתיימו ההליכים בלא שעשה כן, הריהו מנוע מלפתוח בהתדיינות חדשה, שמטרתה לעורר מחלוקת בפלוגתאות שכבר יש לגביהן הכרעה שיפוטית. מטרתו המעשית של השתק פלוגתא היא למנוע מבעל דין, שהיה לו 'יומו בבית המשפט', להטריד את בעל דינו בהתדיינות חוזרת באתו עניין שכבר הוכרע ביניהם במשפט הראשון".
84. במסגרת הגל הראשון של ההליכים המשפטיים, לאיש היה צו גילוי מסמכים גורף והאיש, מסיבה לא ברורה, לא פעל לקבלת מידע ביחס לנכסי האישה.
85. ישיבתו של האיש בחיבוק ידיים נמשכה גם בגל השני של ההליכים המשפטיים, במסגרתו הוגשה על ידו תביעה למתן חשבונות. במסגרת תביעה זו עתר לחשיפה מידע ביחס לרכוש שנצבר אגב חיי נישואין לרבות בחשבונות הבנק. תביעה זו נמחקה מחוסר מעש.
86. במילים אחרות, האיש לא הוכיח כי לא ניתן היה לגלות את חשבונות הבנק במסגרת הגל הראשון של ההתדיינות.
87. בשולי פסק הדין, מצאתי מקום להתייחס לאמור בסעיף 15 לסיכומי האיש. בסעיף זה נטען כי דחיית התביעה תיצור הלכה משפטית מסוכנת על פיה ניתן להוליד שולל את בן זוגך ולנהל "חיים כפולים" ועדיין ליהנות מפירות השיתוף.
88. בתי המשפט לענייני משפחה, הבהירו, לא פעם, כי בני זוג מחויבים לחוזה משפחתי, המושתת על ערכים של חובת תום הלב, הגינות ונאמנות, כאשר חוזה זה ממשיך לחול על הצדדים גם

לאחר ניתוק החוט האחרון הקושר את שני בני הזוג ראוי: **תמ"ש 6935-08-12 מיום 3.3.13** (פורסם בנבו); **תמ"ש 366-01-17 מיום 11.2.18** (פורסם בנבו).

89. החוזה המשפחתי הוא חוזה דו צדדי והוא מחייב את שני בני הזוג באופן הדדי. לפיכך, קשה להלום טענת האיש בדבר יצירת הלכה משפטית מסוכנת, כאשר הוא עצמו ביום 12.12.11 – חודשים ספורים עובר לפתיחת ההליכים המשפטיים - העביר על שם המנוחה דירה שהייתה רשומה על שמו משנת 1975 ואשר שימשה לצדדים כדירת מגורים משותפת, ונדרשה התערבות שיפוטית כדי להגן על זכויות האישה.

90. התוצאה היא כי התביעה לביטול פסק הדין מחמת מרמה נדחית.

91. כפועל יוצא נדחית גם התביעה הנזיקית.

92. לאור התוצאה ובשים לב למתווה הדיוני, התובעים יישאו בהוצאות האישה בסך של 20,000 ₪.

93. מתיר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים

המזכירות תסגור את התיק

ניתן היום, כ"ד אייר תשע"ט, 29 מאי 2019, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה](#)

[ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

פליקס גורודצקי 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה